

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ

Ευκαιρίες για την ελληνική γλώσσα στην νέα ηλεκτρονική εποχή

Τι γλώσσα μιλάει το Internet; Το ερώτημα είναι καίριο, ιδίως αν αναλογισθεί κανείς την αλματώδη εξέλιξη του Διαδικτύου, που τείνει πλέον να «αγκαλιάσει» τον πλανήτη ολόκληρο. Αν ο κυβερνοχώρος πρόκειται πράγματι να αποτελέσει πεδίο ανταλλαγής πληροφοριών, προσφοράς εκπαιδευτικών ευκαιριών και αναζήτησης εργασίας, η γλώσσα ορίζει σαφώς τις δυνατότητες πρόσβασης στις «ηλεκτρονικές σελίδες» και στους πολυσύχναστους κόμβους του. Για όσους έχουν απορίες, το Internet μιλάει αγγλικά. Αγγλόφωνο είναι, σύμφωνα με τα υπάρχοντα στατιστικά στοιχεία, το 85% των κόμβων του Διαδικτύου. Ακολουθούν οι Γάλλοι με 2%, ενώ όλες οι άλλες γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων της ισπανικής, της γερμανικής και της ιταλικής, απειλούνται με εξαφάνιση από τον κυβερνοχώρο. Προφανώς, ο «γενναίος νέος κόσμος» της πληροφορικής ωθεί τις γλωσσικές ανισότητες στα άκρα, η δε αγγλική είναι η αδιαφιλονίκητη lingua franca της εποχής της πληροφορίας. Η εξέλιξη αυτή δεν είναι παράδοξη: η ανάπτυξη του κυβερνοχώρου είναι κατά μείζονα λόγο αμερικανική υπόθεση.

Τι σημαίνουν όλα αυτά για μια γλώσσα σαν την ελληνική; Όχι και πολλά πράγματα. Σε τελική ανάλυση, τι είχαμε και τι χάσαμε; Ελληνικά μιλούν μόλις 15 εκατ. άνθρωποι αν προσθέσει κανείς τους Ελλαδίτες με τους Έλληνες της Διασποράς. Ομολογουμένως, ο κυβερνοχώρος δεν μπορεί να κάνει χειρότερη αυτήν την κατάσταση. Αντιθέτως, σύμφωνα με μια παράξενη λογική, φαίνεται να βελτιώνει κατ' αρχάς τη θέση μας και να παρέχει αξιόλογες ευκαιρίες. Μιλώντας το 1997, δύο ελληνόφωνοι «προφήτες» του κυβερνοχώρου, που δεν χρειάζονται συστάσεις, υπέδειξαν τις ευκαιρίες για την Ελλάδα στα «νέα σύνορα» της πληροφορικής. Πρώτος ο Νίκολας Νεγκροπόντε, ιδρυτής και επικεφαλής του Media Lab στο MIT, παρατήρησε ότι «η ψηφιακή εποχή είναι ό,τι πρέπει για την Ελλάδα». Ο Νεγκροπόντε επεσήμανε ότι, από πολιτισμική άποψη, η παγκοσμιοποίηση που ευαγγελίζεται το Δίκτυο έρχεται γάντι στον οικου-

μενισμό της ελληνικής κουλτούρας. Από τεχνολογική άποψη, το Internet θα ενώσει Ελλαδίτες και αποδήμους. Ανάλογη άποψη έχει και ο διευθυντής του Εργαστηρίου της Επιστήμης των Υπολογιστών του MIT Μάικλ Δερτούζος: «Η Ελλάδα μπορεί σε έναν ή δύο αιώνες να μετατραπεί από φυσικά δεμένη χώρα της Μεσογείου στο ελληνικό δικτυωτό έθνος», επεσήμανε.

Αν ο κυβερνοχώρος «ξαναξεσταίνεται» το όραμα μιας οικουμενικής Ελλάδας, ακόμη και η υπάρχουσα δικτύωση του Internet βοηθά τη χώρα μας να βγει από την απομόνωση της γλωσσικής περιφέρειας. Στην «ηλεκτρονική δημοκρατία» του Διαδικτύου υπάρχει θέση για όλους. Από το υπουργείο Εξωτερικών και τις εφημερίδες ως τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες, η Ελλάδα έχει εξορμήσει στο Internet και είναι προσβάσιμη με το πάτημα ενός κουμπιού στα τερματικά όλου του κόσμου. Βεβαίως, οι ελληνικές «ηλεκτρονικές σελίδες» έχουν συχνά και αγγλόφωνες εκδοχές. Ακόμη περισσότερο: οι ελληνικές γραμματοσειρές δεν είναι πάντα διαθέσιμες. Είναι μια πραγματικότητα γνώριμη σε όσους χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Προκειμένου να είναι βέβαιος κανείς ότι το e-mail που αποστέλλει θα είναι αναγνώσιμο, είναι υποχρεωμένος να προσφύγει σε λατινικούς χαρακτήρες. Οπότε οι επιλογές είναι δύο: είτε θα πρέπει να το διατυπώσει απευθείας στα αγγλικά είτε να καταφύγει στα Greeklish: «Sou grafw, mou grafeis». Πρόκειται για λύση όχι ιδιαίτερα καλαισθητή αλλά, εν πάση περιπτώσει, χρηστική. Το τελευταίο χρονικό διάστημα όμως έχει γίνει μιά μεγάλη προσπάθεια από τους Έλληνες χρήστες ώστε να μην χρησιμοποιούν τα greeklish. Και από ότι φαίνεται αρχίζει να έχει επιτυχία αφού όλο και περισσότεροι χρήστες προσπαθούν να τα αποφύγουν αφού με αυτό τον τρόπο αλλοιώνεται η γλώσσα.

Εν τούτοις, το μέλλον υπόσχεται πολύ περισσότερα. Η απομόνωση των λεγομένων «μικρών» γλωσσών, ανάμεσά τους και της ελληνικής, ενδέχεται να πάψει να υφίσταται στον κυβερνοχώρο. Τα

εργαλεία αναζήτησης νέας γενιάς, έχουν την ευχέρεια να εργάζονται σε περισσότερες γλώσσες. Παράδειγμα: πληκτρολογείτε στη θυρίδα αναζήτησης το όνομα της υψιφώνου Μαρίας Κάλλας στα αγγλικά. Ο «Language Identifier» εντοπίζει σχετικά λάμματα, κόμβους ή βάσεις δεδομένων σε δεκαπέντε γλώσσες: δανικά, ολλανδικά, αγγλικά, φινλανδικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ινδονησιακά, ιταλικά, νορβηγικά, πορτογαλικά, ρωσικά, ισπανικά, σουηδικά και τουρκικά. Το προαναφερθέν εργαλείο, που αναφέρεται ως «ηλεκτρονικός ντετέκτιβ γλωσσών», αρκεί να «διαβάσει» τρεις μόλις λέξεις από ένα κείμενο για να αναγνωρίσει τη γλώσσα στην οποία είναι γραμμένο και να εργασθεί σε αυτήν. Αυτονοήτως, η αναζήτηση και η εύρεση πηγών γνώσης αποκτούν εντελώς διαφορετικές διαστάσεις. Αλλά αυτή είναι μόνον η αρχή. Γλωσσολόγοι και προγραμματιστές εργάζονται πυρετωδώς εδώ και τριάντα χρόνια ώστε να βάλουν την πληροφορική στην υπηρεσία της μετάφρασης. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί είναι υπολογίσιμη και υπάρχουν ήδη υπηρεσίες, που παρέχουν αυτοματοποιημένα μετάφραση των «σελίδων» του World Wide Web.

Συμπερασματικά, μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι ο κυβερνοχώρος ενισχύει μεν δραματικά την παγκόσμια κυριαρχία της αγγλικής, ιδίως απέναντι σε γλώσσες που εννοούν να την ανταγωνίζονται, όπως η ισπανική και η γαλλική· σε «μικρότερες» όμως γλώσσες, όπως η ελληνική, παρέχει μοναδικές ευκαιρίες και αποτελεί πρόκληση με κυριότερο δέλεαρ την έξοδο από την απομόνωση και την εξορμήση στον χαώδη ωκεανό της παγκόσμιας κοινωνίας της πληροφορίας.

Καθημερινά όλο και περισσότερος κόσμος επικεντρώνεται στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του internet για την διεκπεραίωση μερικών απλών και καθημερινών εργασιών στον υπολογιστή. Τέτοιες εργασίες θα μπορούσαν να είναι, η διαχείριση και αποθήκευση αρχείων στον υπολογιστή, η συμπλήρωση ηλεκτρονικών εντύπων, η υποβολή αιτήσεων με χρήση του internet. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε από το Ethnic Communities' Council of NSW (ECC), ένα ευέλικτο σεμινάριο στην ελληνική γλώσσα, το οποίο απευθύνεται σε ηλικιωμένους, με διάρκεια 8 διδακτικών ωρών ανά βιβλιοθήκη και μηδενικό κόστος συμμετοχής, τις εξής μέρες και ώρες:

Ημέρα	Ώρα	Βιβλιοθήκη
Τετάρτη, 27 Απριλίου 2016	10am-12pm	City of Canada Bay
Τετάρτη, 4 Μαΐου 2016	10am-12pm	City of Canada Bay
Τετάρτη, 11 Μαΐου 2016	11am-1pm	City of Canada Bay
Δευτέρα, 16 Μαΐου 2016	10am-12pm	Kogarah
Δευτέρα, 16 Μαΐου 2016	10am-12pm	Randwick
Τρίτη, 17 Μαΐου 2016	10am-12pm	Kogarah
Τετάρτη, 18 Μαΐου 2016	10am-12pm	Kogarah
Τετάρτη, 18 Μαΐου 2016	11am-1pm	City of Canada Bay
Πέμπτη, 19 Μαΐου 2016	10am-12pm	Kogarah
Δευτέρα, 23 Μαΐου 2016	10am-12pm	Randwick
Δευτέρα, 30 Μαΐου 2016	10am-12pm	Randwick
Δευτέρα, 6 Ιουνίου 2016	10am-12pm	Randwick
Πέμπτη, 9 Ιουνίου 2016	2-4pm	Marrickville
Πέμπτη, 16 Ιουνίου 2016	2-4pm	Marrickville
Πέμπτη, 23 Ιουνίου 2016	2-4pm	Marrickville
Πέμπτη, 30 Ιουνίου 2016	2-4pm	Marrickville

Πληροφορίες και εγγραφές στην γραμματεία των παρακάτω βιβλιοθηκών:

City of Canada Bay	9911 6210
Kogarah	9330 9527
Randwick	9314 4888
Marrickville	9335 2173

Υπάρχει περιορισμένος αριθμός θέσεων! Καλέστε σήμερα για να κατοχυρώσετε τη θέση σας.